

Fasit AST1100 midtreis 2016

1) Maxwell-Boltzmann gir oss antall partikler per volum med en gitt hastighet i x , y og z retning:

$$P(\vec{v}) = \left(\frac{m}{2\pi kT}\right)^{3/2} e^{-\frac{mv^2}{2kT}}$$

Dette er sannsynlighet for en gitt hastighet. For å få antall partikler per volum, må vi gange med antalltettheten n . Skriver også ut $v^2 = v_x^2 + v_y^2 + v_z^2$

$$N(\vec{v}) = \left(\frac{m}{2\pi kT}\right)^{3/2} e^{-\frac{mv_x^2}{2kT}} e^{-\frac{mv_y^2}{2kT}} e^{-\frac{mv_z^2}{2kT}} n$$

For å finne ~~sannsynlighet~~ antalltetthet, så må vi gange $n(\vec{v})$ med dv_x , dv_y og dv_z (små intervaller) og integrere over hele de gitte intervallene:

$$N(v_x = [100, 200] \text{ m/s}, v_y = [100, 200] \text{ m/s}, v_z = [100, 1000] \text{ m/s}) \\ = n \left(\frac{m}{2\pi kT}\right)^{3/2} \int_{100}^{200} dx e^{-\frac{mv_x^2}{2kT}} \int_{100}^{200} dy e^{-\frac{mv_y^2}{2kT}} \int_{100}^{1000} dz e^{-\frac{mv_z^2}{2kT}}$$

Hvor $m = \text{hydrogenmassen}$, $T = 15 \cdot 10^6 \text{ K}$

$$\text{og } n = \frac{\rho}{m} = \frac{150 \cdot 10^3 \text{ kg/m}^3}{m}$$

② Integrerer numerisk. Vet at kurven er Gaussisk og dermed ikke ~~er~~ svinger mye og er lett å integrere:

$$m = 1,67 \cdot 10^{-27}$$

$$T = 15 \cdot 10^6$$

$$\rho = 150 \cdot 10^3 / m$$

$$k = 1,38 \cdot 10^{-23}$$

$$n = \rho / m$$

$$V_x = \text{linspace}(100, 200, \text{num}=1000)$$

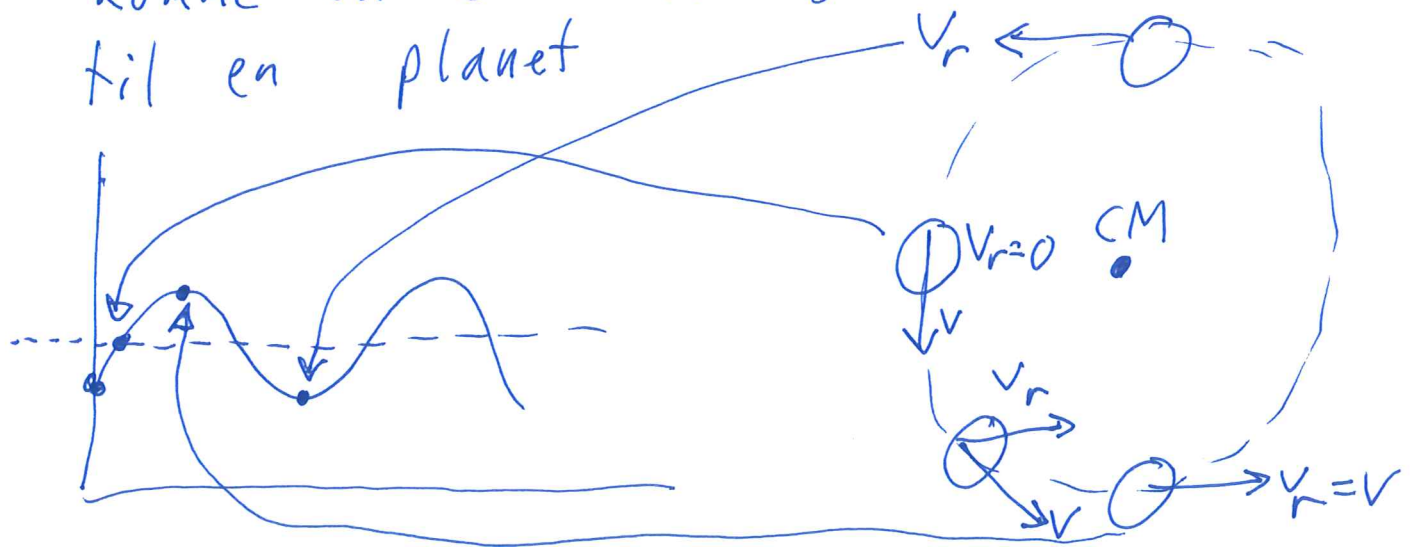
$$V_y = V_x$$

$$V_z = \text{linspace}(100, 1000, \text{num}=9000)$$

$$\text{delta} = 0,1$$

$$\text{print } n \cdot (m / (2 \cdot \pi \cdot kT))^{3/2} \cdot \text{sum}(\exp(-mV_x^2 / (2kT))) \cdot \text{sum}(\exp(-mV_y^2 / (2kT))) \cdot \text{sum}(\exp(-mV_z^2 / (2kT))) \cdot \text{delta}^3$$

2) Fig.1 viser at den radielle hast. til stjerna endrer seg periodisk. Det kan komme av en banebevegelse rundt massesenteret til en planet

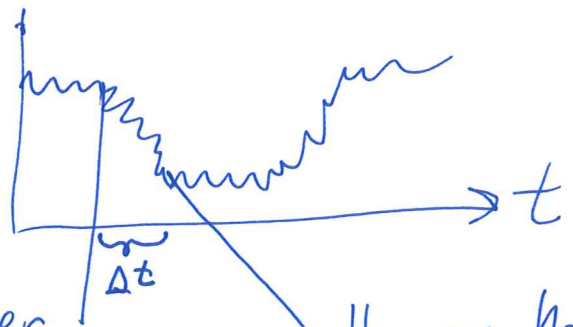

③

forts) Lyskurven kan vise formørkelser av stjerna når planeten kommer foran. Vi ser at lyskurven går ned rundt $t=400h$ som tilsvarer punktet når radialhast. er tilnærmet lik pekuliærhast. i fig. 1 (pekuliærhast. til massesenteret er ca. $4000 m/s$, vi ser fra figuren at svingningene er omkring denne hastigheten)

Dette passer med at det er snakk om formørkelse siden vi forventer at planeten står foran ~~stjerna~~ stjerna på dette tidspunktet hvis inklinasjonen = 90°

Vi kan bruke forsynkeningen i lyskurven til å finne radien til planeten

Her begynner planeten å komme foran stjerna

Her er hele planetskiva foran stjerna

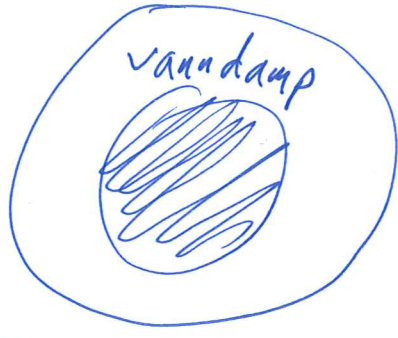

Beweger seg $2R$ på Δt

Da er $2R = v \cdot \Delta t$ hvor v er planetens hastighet relativt til stjerna

4

forts.) 2.1) Bruker vi dette, ser vi at radien er større i linja for vanndamp. Dvs. at planetskiva har større utstrekning i vanndamp enn for andre bølglengder. Dette tyder på atmosfære:

2.2) Vi bruker

$$M_p \sin i = \frac{M_*^{2/3} V_{*r} P^{1/3}}{(2\pi G)^{1/3}}$$

M_p → planetmasse
 i → inklinasjon = 90° siden vi har formørkelse
 M_* → stjernemasse
 V_{*r} → maksimal radialhast. i forhold til massesenter
 P → omleppperiode

leser av midt mellom støyen
Må trekke fra massesenterhast.

Leser av V_{*r} og P som vist i figuren:

$V_{*r} = 0,25 \text{ m/s}$ $P = 2200\text{h} - 700\text{h} = 1500\text{h}$

$\Rightarrow M_p = 10^{25} \text{ Kg} \approx 1,7 M_J$

5)

2.3) skal ha: $e = 0,5$ $r_{per} = 11 \cdot 10^6 \text{ m} = \underbrace{a - ae}_{\text{fra figur}} \Rightarrow a = \underline{22 \cdot 10^6 \text{ m}}$

$$r_{init} = 20 \cdot 10^6 \text{ m} \quad m_{sat} = 1000 \text{ kg}$$

Ved perihel så er $v_{\theta} =$ total hastighet (ingen radiell komp). Da er spinn per masse(h)

$$h = r_{per} \cdot v_{per}^2 \quad \text{Etter nedbremsing har vi}$$

$$h = r_{init} \cdot v_{\theta}^2$$

Spinnbevaring gir $r_{per} v_{per} = r_{init} v_{\theta} \Rightarrow v_{per} = \frac{r_{init}}{r_{per}} v_{\theta}$

~~Energibevaring gir ved~~

Har to uttrykk for energi fra formelsamling:

$$\text{Ved perihel: } \frac{1}{2} \hat{m} v_{per}^2 - G \frac{m_{sat} m_p}{r_{per}} = \frac{G m_{sat} m_p}{2a(1-e^2)} (e^2 - 1)$$

$$\frac{1}{2} \frac{m_{sat} m_p}{m_{sat} + m_p} \left(\frac{r_{init}^2}{r_{per}^2} v_{\theta}^2 \right) - G \frac{m_{sat} m_p}{r_{per}} = - \frac{G m_{sat} m_p}{2a} = 5,2 \frac{\text{km}^2}{\text{s}^2}$$

$$\Rightarrow v_{\theta} = \sqrt{\frac{r_{per}}{r_{init}^2} \cdot 2(m_{sat} + m_p) G \left(\frac{1}{r_{per}} - \frac{1}{2a} \right)} = \underline{\underline{5,2 \text{ km/s}}}$$

Braker nå samme likning rett etter nedbremsing:

$$\frac{1}{2} \hat{m} (v_{\theta}^2 + v_r^2) - G \frac{m_{sat} m_p}{r_{init}} = - G \frac{m_{sat} m_p}{2a}$$

$$\Rightarrow v_r = \sqrt{2(m_{sat} + m_p) \cdot \left[G \left(\frac{1}{r_{init}} - \frac{1}{2a} \right) - \frac{v_{\theta}^2}{2(m_{sat} + m_p)} \right]} = \underline{\underline{3 \text{ km/s}}}$$

⑥
3.1) Fra Wiens forskyvningslov: $\lambda_{\max} \cdot T = 0,0029 \text{ Km}$ $T_0 = 5780 \text{ K}$

$$\Rightarrow \underline{\underline{\lambda_{\max} \approx 500 \text{ nm}}}$$

3.2) Hvis vi antar sort legeme

$$F = \sigma T^4 = 5,67 \cdot 10^{-8} \cdot (5780)^4 \frac{\text{W}}{\text{m}^2} = \underline{\underline{6,3 \cdot 10^7 \frac{\text{W}}{\text{m}^2}}}$$

3.3) Ganger fluks med totalt areal av sola:

$$L = F \cdot 4\pi R^2 = \underline{\underline{3,9 \cdot 10^{26} \text{ W}}}$$

3.4) Mottatt fluks på Saturn: Energien fordeles over et kulest skall med areal $4\pi R_{\text{sat}}^2$:

$$F_{\text{sat}} = \frac{L}{4\pi R_{\text{sat}}^2} = \underline{\underline{16 \text{ W/m}^2}}$$

per tid

3.5) Vet at ~~energi~~ energi per areal er F_{sat} .
Ganger med areal av panel for å få mottatt energi per tid:

$$F_{\text{sat}} \cdot A \cdot 0,12 = 40 \text{ W}$$

$$\Rightarrow \underline{\underline{A = 21 \text{ m}^2}}$$